

urednosti u dogagjajima crkvenim držeći se izvave Leona XIII., da se kršćanska istina ne treba bojati historije. Vrlo dobro stvarno kazalo povećaje vrijednost djela.

Gerhard Rauschen. *Eucharistie und Buss sakrament in den ersten sechs Jahrhunderten der Kirche.* Drugo popr. i pov. izdanje. Herder, Freiburg 1910. Cijena K 5.76. Prvo izdanje ovoga djela od 1908. prevedeno je na talijanski (G. Bonaccorsi: *L'eucaristia e la penitenza.* Firenze 1909.) i francuski (M. Decker et E. Ricard: *L' eucharistie et la Pénitence,* Paris 1910. Lecoffre.). U tom djelu ispituje učeni katolički pisac najstarija vrela o najvažnijim dogmatskim pitanjima o sakramentu Euharistije i pokore, kao n. pr. stvarnu prisutnost Kristovu u Sakramentu Euharistije, transsubstancijaciju, ustanovljenje Sakramenta Euharistije po Kristu, u čem sastoji bitnost žrtve, o kanonu sv. mise, o epiklezi, o čestoj pričesti i o pripravama na sv. pričest. Isto tako o sakramentu pokore ispituje ovo pitanje: oprošćenje glavnih grijeha u Crkvi za prva tri vijeka, javna ispovijed, javne pokore, tajna ispovijed. — Ovo se djelo svojom solidnošću samo preporučuje.

Dr. Joannes Doeller. *Compendium hermeneuticae biblicae.* Drugo izdanje. Paderborn, Schöningh 1910. (str. VIII. i 168). Cijena K 4.60 — Bečki profesor biblijskih nauka priredio je ovo drugo izdanje svojega djela za školsku porabu. Nekoje paragrafe, veli, da je skroz preradio, dodao povjesnički pregled ove nauke i poučio čitatelja o najnovijoj prepirci de quaestione biblica, koju je iznio vrijedni naš O. Urban

Talija u „Kat. listu“ 1908. i u posebnom otisku. — Preporučujemo.

L. Mechineau S. I. *L' historicité de trois premiers chapitres de la Genèse.* Rome, Via del Seminario 120, 1910. str. 157, cijena 2 Lire. Ova je knjiga nastala iza odredbe bibl. komisije od 30. lipnja 1909. U prvom dijelu razvija M. historijskim redom nazore, koji su ili historičnost geneze nijekali ili stavljali u dvojbu. Tu je osobito zanimivo poglavlje četvrto (str. 23—66), u kojem M. razlaže nazore katol. egzegeta (Hummelauer, Lagrange, Zapletal, Zanecchia, Bonaccorsi, Minocchi, Lesêtre) s obzirom na historičnost geneze. U drugom dijelu donša M. razloge, i to četiri, koji nas nukaju na to, da prihvatimo prva tri pogl. geneze kao historiju. Treći je dio odgovor na razne poteškoće, koje se iznašaju protiv historičnosti Gen. I—III. Da li je M. te poteškoće zaista riješio? Riješenje gdje koje poteškoće po mom mnijenju nije autoru uspjelo. U zadnjem četvrtom dijelu nalazimo tekst dekreta bibl. komisije od 30./6. 1909. sa kratkim tumačenjem. Ovaj je komentar odviše kratak, a da bi si čovjek u potankostima — osobito u nekim delikatnijim pitanjima — mogao stvoriti jasan sud o tom, što hoće bibl. komisija, i kako daleko čovjek može ići u interpretaciji Gen. I—III, a da ne dogje u konflikt sa odredbom bibl. komisije. Djelo je solidno ragjeno te nas dobro i svestrano upućuje u problem o historičnosti geneze.

Fran Plevnjak: *Prilozi za kulturnu povijest hrvatskog svećenstva.* Zagreb, 1910. str. 497, cijena K 6.

U ovom djelu pokazuje nam pisac, koliko i što su svećenici hrvatski učinili na prosvjetnom polju. Počinje sa poslanicom kardinala Haulika na svećenstvo o školi, zatim govori o hrv. prosvjeti i svećenstvu, tko je osnovao župske i gradske škole, sjemenišne škole, tko je osnovao prve gimnazije, o hrv. preporodu i svećenstvu, o apsolutizmu i njegovu doba, o školskom zakonu od 1874., o školskom zakonu od 31. listopada 1888. To je djelo kao bibliografski leksikon hrv. svećenstva o njihovom životu i radu na prosvjetnom polju. Svakako si je stekao g. Plevnjak time lijepu zaslugu, što je pregled toga rada stopio u jednu knjigu, koja — prem je zbirka materijala — lijepo se i zgodno čita. Ti će „Prilozi“ biti od velike koristi za onoga, koji će se jedanput odvažiti na to djelo, da napiše kulturnu povijest Hrvata ili kult. povijest hrv. svećenstva. Dakako da su pojedine biografije manjkave, a neke su sasama izostale, ali to nije krivnja pisca, nego krivnja prilika — morao je računati sa prostorom, a opet uz najbolju volju nije mogao doći do gdjekeje biografije. Po mom mnijenju držim; da bi sadržaju i načinu obradbe Plevnjakovo knjizi bolje pristajao naslov „Gragja za kult. povijest hrv. svećenstva“. Lijepi broj slika čini lekturu zanimivijom. — Preporučujemo.

Augustinus Lehmkuhl S. I. *Theologia moralis.* Jedanaesto izdanje. Herder, Freiburg 1910. 2 sveska. I. sv. str. XX. i 900. II. sv. str. XVI i 950. Cijena K 24 vezano K 29'76.

Poznato je ovo solidno djelo učenoga Isusovca na daleko i ši-

roko. Ovo najnovije jedanaesto izdanje razlikuje se od prijašnjih deset znatno u mnogočem. Ne samo da je cijelo djelo prepravljeno (ab integro revisa), popravljeno (refecta) i pomnožano (adaucta), napose traktat o ženidbi prema dekretu *Ne temere*, traktat o sv. pričesti, o misnoj plaći, posljednjoj pomasti prema novijim odredbama sv. Stolice, zatim mnoga socijalna i ekonomska pitanja n. pr. o ugovoru između poslodavca i radnika, o privatnom monopolu, o društvima za osiguravanje itd.; — nego je auktor u ovom izdanju napustio onaj svoj način prikazivanja, da je najprije sabrao načela o jednom poglavlju, a onda vraćajući se na njih riješavao potanko razne dvojbe i pitanja, koja se izvode iz spomenutih načela. Sada pak čim je postavio koje načelo, odmah se je dao na tumačenje i aplikaciju, tako te mu je djelo veoma jedinstveno i preglednije. No budući da poradi toga preuđenja gotovo nijedna stranica u najnovijem izdanju ne odgovara više stranicama prijašnjih izdanja, a tako ni brojevi postranični, za to je auktor na koncu druge sveske dodao poseban pregled, po kojem je lako naći broj novoga poretka, ako imadeš broj staroga poretka u prvih deset izdanja (*Numerorum marginalium ordo novus collatus cum veteri ordine*). — Preporučujemo svakomu ovo solidno djelo moralnoga bogoslovlja.

P. Thomas Villanova Gerster **Ö. C.** *Katholische Sittenlehre I. Allgemeiner Teil.* Brixen, Tyrolia 1910. (str. X. i 166). Cijena K 3. To je moralka u njem. jeziku napisana, koju je auktor kapucin Gerster kao profesor istoga